

Avdeling for rusmidler og tobakk ved Folkehelseinstituttet skal på oppdrag fra Helse og Omsorgsdepartementet gjennomføre ESPAD-undersøkelsen i Norge (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). Dette er Europas største undersøkelse blant skoleelever om bruk av rusmidler. Våren 2019 vil ca. 40 land og over 100 000 elever på 10.-trinn delta. Undersøkelsen foretas hvert fjerde år (tidligere år er 1995, 1999, 2004, 2007, 2011 og 2015). Dette er sjuende gang undersøkelsen gjennomføres, og om lag 5000 norske tiendeklasser er invitert til å delta.

ESPAD 2019

Formålet med undersøkelsen er å framskaffe sammenlignbare data på tvers av landegrensene ved at alle land bruker det samme spørreskjemaet. Undersøkelsen gir en unik mulighet til å sammenligne rusmiddelvanene blant 15-16 åringer i Norge med ungdom i andre land samt kartlegge utviklingen i rusmiddelbruken blant norsk ungdom. Undersøkelsen gir således viktig informasjon for forebyggende tiltak.

ESPAD-undersøkelsen skiller seg fra UNGDATA undersøkelsen ved at ESPAD er en internasjonal undersøkelse som har hovedfokus på bruk av rusmidler i et representativt utvalg av tiendeklasser i Norge.

I Norge er det Folkehelseinstituttet (FHI) og da avdeling for rusmidler og tobakk som er faglig ansvarlig for undersøkelsen, mens TNS Gallup bistår med den praktiske gjennomføringen.

Undersøkelsen vil foregå i perioden mellom uke 6 og uke 15.

Resultatene for Norge vil bli publisert høsten 2019, og en egen norsk rapport vil kunne lastes ned gratis fra www.fhi.no. Rapporten vil ikke inneholde resultater om den enkelte skolen. Skolene som deltar kan også få tilsendt en Power Point presentasjon med resultatene, slik at dette kan benyttes i undervisning o.l. I tillegg vil det i 2020 bli laget en internasjonal rapport med sammenligning av resultatene fra alle land som deltar (kan lastes ned gratis fra www.espad.org).

Hvordan foregår undersøkelsen?

Det er trukket ut et tilfeldig og representativt utvalg av i underkant av 300 skoler fra hele Norge, hvor elever fra tiende klasse skal delta. Til sammen er det ca. 5000 elever i Norge som blir bedt om å delta. Skolene er tilfeldig trukket ut på grunnlag av Grunnskolens informasjonssystem (GSI) og kan ikke erstattes. Det er derfor svært viktig at skoler som er trukket ut deltar.

Undersøkelsen på ungdomstrinnet er anonym og foregår ved at elevene i skoletiden svarer på et nettbasert spørreskjema. Det tar cirka én skoletime for elevene å besvare spørsmålene. Besvarelsen foregår ved at elevene logger seg på et nettskjema. Alle svar vil bli behandlet strengt fortrolig av forskere ved FHI og medarbeidere i TNS Gallup, som tilrettelegger for den elektroniske undersøkelsen.

Elevene blir i forkant informert om at det er frivillig å delta, at de kan hoppe over enkeltspørsmål og at de kan trekke seg underveis.

Hva spørres elevene om?

Spørsmålene dreier seg i hovedsak om bruk av sigaretter, snus, alkohol og andre rusmidler. I tillegg er det spørsmål om fritid og familieforhold. De som ønsker å se hele spørreskjemaet kan kontakte prosjektleder.

Om du har ytterligere spørsmål, send en mail til prosjektleder: elin.bye@fhi.no

Detaljert informasjon om prosjektet er tilgjengelig på www.espad.org og www.fhi.no